

sobota, 11. maja 2013

REPORTAŽE, LJUDJE

reportaze@vecer.com | 25

Česar "ta živi" ne morejo

Invalidi potapljači so samostojno prečesali Zvezdno mesto, kar se je Rusom zdelo enako nemogoče kot prihod vesoljcev

ROZMARI PETEK

"Lahko iskreno povem, kaj sem si mislil, ko sem slišal za Brankovo novo idejo? Da se mu je tokrat pa res zmešalo. Zdaj sem mu neizmerno hvaležen. Zaradi njega smo bili nekaj minut kozmonavti v vesolju," je navdušeno razlagal **Damjan Peklarič**, Slovenec, ki se je v zgodovino zapisal kot prvi inštruktor potapljanja s poškodbo hrbtenjače. Zdaj bo lestvici dosežkov, med katerimi so potopi pod 40 metrov, potopi pod ledom (sploh ta "kategorija" je imela oznako invalidom strogo prepovedano) skupaj z **Barbaro Slaček**, **Petrom Majcnom**, **Alešem Povšetom** in hrvaškim kolegom, prav tako invalidom, dodal še "vesoljski" potop v ruskem Zvezdnem mestu.

Na zadnji aprilski dan so se potopili v poseben bazen, v katerega so Rusi ravno postavili modul, ki bo konec leta poletel na vesoljsko postajo Mir. Gibanje v takšnem bazenu je namreč podobno gibanju v breztežnostnem prostoru, zato v njem ruski astronauti vadijo.

"Strokovni in nestrokovni javnosti smo dokazali, da smo naredili vse, kar je možno doseči v rekreativnem potapljanju. Potem ko smo si lani prislužili prijavo inšpektorjem, ker smo se potapljali pod ledom, je bila to še zadnja neosvojena trdnjava. Tokrat sicer stvar prestiža, saj tega, kar smo naredili, 'ta živi' (to šaljivko uporablja skupina potapljačev, op. p.) ne morejo," je dodal **Branko Ravnak**.

V vodi ne potrebuješ vozička

Ravnak se je pred leti odločil, da bo v okviru Plavalnega kluba Slovenske Konjice potapljanje omogočil prav invalidom. Izklesal je prvega inštruktorja potapljanja s poškodbo hrbtenjače, ki lahko uči tudi "ta žive". Pokazal in dokazal jim je, da lahko v vodi brez vozička premikajo meje. "Nisem še spoznal človeka, pa že kar nekaj let vozim ta štiri kolesa pod ritjo, ki bi toliko in s takšnim srcem naredil nekaj za ljudi na vozičkih," ga je opisal Damjan. Njegov način dela, ki je sicer povsem drugačen od ostalih, saj jih ne ujčka, temveč si morajo invalidi vse za potop urediti popolnoma sami,

so že pred leti prepoznali in pohvalili tudi v Rusiji. Zato so Ravnaku lani pripeli odlikovanje, ki ga tujcem po navadi ne podelijo. Ne nazadnje so se zato tokrat tako po domače sprehajali po Zvezdnem mestu. "Ideja je bila, da njihov invalidni inštruktor potapljanja povabi svoje kolege iz Slovenije in Hrvaške, ostali pa bi se 'zraven prištilili,' v svojem prepoznavnem, humornem stilu doda Ravnak. Rusi so predlog v pičlih dveh mesecih nadgradili. Pripravili so namreč forum novitet za gibalno ovirane ljudi in organizirali strokovno okroglo mizo, na kateri so imeli največjo vlogo prav slovenski invalidni potapljači.

Češnja na češnja

A vse do prihoda v Zvezdno mesto niso povsem verjeli, da jim bo potop uspel. "Težko rečem, kaj sem pričakoval. Trudil sem se, da bi pričakoval čim manj. Tudi Branko nas je vseskozi opozarjal, da se lahko zgodi, da ne bomo mogli vsega izpeljati," je pripovedoval Peter.

"Ko sem ob vstopu na stopnišče, ki obkroža bazen, skozi okno zagledala vesoljsko postajo, sem z odprtimi usti obstala na hodniku in nemo gledala. Vav, kaj takega! Občutki so bili neverjetni in zelo mešani, od ponosa, sreče, občudovanja do hvaležnosti," je nadaljevala Barbara.

"Računal sem, da bomo naredili en potop in to bo to. Kar smo zraven videli, doživeli, pa je bilo neverjetno. Od bazena, ki je bil za razliko od zadnjih potopov prijetno topel, do simulatorjev, v katerih ne bi smeli ničesar premikati, pa smo kar izkoristili priliko in malo 'šravfali'. Sprejel nas je vodja ruskih kozmonavtov, legendarni **Sergej Aleksandrovič Volkov**. Tudi muzej kozmonavtov je bil zelo lep. Sedeli smo za mizo, za katero je včasih sedel **Jurij Gagarin**, prvi astronaut, ki je obkrožil Zemljo. Tega ne doživi vsak," je spomine obujal Aleš. "Kakor koli obrnete, za nekaj minut smo bili astronauti. Tega občutka se ne da opisati z besedami, je preprosto prelep," je naštevaje češenj na smetani, med katere je sodil celo ogled predstave v Boljšoj teatru, sklenil Damjan.

Podobno kot v bazenu Zvezdnega mesta je v vesolju. Slovenski potapljači invalidi so to izkusili. (Dimitri Sakharov)

Luna? Brez zveze!

Precej manj lepi pa so bili "občutki" stopnic, visokih pločnikov in drugih invalidom neprijaznih arhitektonskih ovir, katerih je Moskva polna. "Praktično nemogoče je bilo karkoli narediti na vozičku. Ni čudno, da v vsem tem času na ulici nismo videli niti enega invalida. Kot da jih kam zapirajo in skrivajo," so ugotavljali. Izrecno so jim odsvetovali vožnjo s podzemno železnico, a to Slovencev ni ustavilo. "Malo smo uporabljali tekoče stopnice, namenjene prevozu prtljage, čeprav so bile strme kot Triglav. Gledali so nas, kot da smo prišli z Lune. Res pa je, da so se tudi naši spremljevalci pošteno nagarali, ko so nas vlačili po običajnih stopnicah."

Je pred njimi sploh še kakšen izziv? Raziskovali so že globoko potopljene bojne ladje, se namočili v najglobljem bazenu na svetu, plavali pod ledom, kar je od dejstvu, da so vendarle invalidi, že samo po sebi znanstvena fantastika, nazadnje pa celo v Zvezdnem mestu. "Načeloma, razen če si naš prijatelj s tono in pol srca spet ne bo kaj novega izmislil, ne, ker v vesolju smo že bili," je dejal Damjan. Peter ga je popravil, da lansirani pa vendar niso bili: "Lahko bi šli še na Luno, a brez zveze - tam ni vode."

V vodi se invalidi od drugih potapljačev razlikujejo zgolj po tem, da ne potrebujejo plavutk. (Dimitri Sakharov)